

Päivitetty 14.6.2022, noudatetaan 1.8.2022 alkaen

Kurinpitokeinojen käyttäminen ja menettelytavat Hyriassa

Tämän suunnitelman tavoitteena on turvata Hyriassa työrauha, sisäinen järjestys, opiskelun esteetön sujuminen sekä yhteisön turvallisuus ja viihtyisyys.

Hyria

SISÄLLYS

YLEISTÄ.....	3
Suunnitelman käsittely.....	3
Suunnitelmasta tiedottaminen ja henkilöstön perehdyttäminen	3
Suunnitelman seuraaminen ja päivittäminen.....	3
Opiskelija-asioiden toimielimet	4
Opiskelijan velvollisuudet ja vastuut	4
YLEISET OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET	5
KURINPITOTOIMET, JOISTA EI TEHDÄ KIRJALLISTA PÄÄTÖSTÄ.....	5
Suullinen huomautus	5
Poistumismääräys opetustiloista	6
Opetukseen osallistumisen epääminen.....	6
Häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan opiskelijan poistaminen.....	6
Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita tai tarkastaa opiskelijan tavarat	7
KURINPITOTOIMET, JOISTA TEHDÄÄN KIRJALLINEN PÄÄTÖS	8
Kirjallinen varoitus	8
Oppilaitoksesta tai asuntolasta erottaminen määräajaksi	8
SORA-SÄÄDÖSTEN MAHDOLLISTAMAT TOIMENPITEET	9
Opiskeluoikeuden peruuttaminen, palauttaminen tai pidättäminen	9
ERONNEEKSI KATSOMINEN JA KOULUTUKSEN KESKEYTTÄMINEN	11
Opiskelijan katsominen eronneeksi	11
Koulutuksen keskeyttäminen.....	11
SALASSAPITO JA TIETOSUOJA	12
Ilmoitusvelvollisuudet.....	12
Oikeus poiketa salassapitosäännöksistä.....	12
HYVÄ HALLINTOTAPA.....	14
Hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen	14
Esteellisyys.....	14
LIITTEET	
Liite 1: Kooste käytettävistä toimenpiteistä	
Liite 2: Sovellettavaa lainsäädäntöä ja ohjeita	
Liite 3: Toiminta esineiden ja aineiden haltuunotossa ja opiskelijan tavaroiden tarkastamisessa	
Liite 4: Varhaisen tuen ohje	
Liite 5: Esteellisyysperusteet	
Liite 6: Tutkinnot, joihin sovelletaan ns. SORA-lainsäädäntöä	

YLEISTÄ

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Hyrian opiskelijat ja henkilökunta ovat sitoutuneet toimimaan toisiaan kunnioittaen ja hyvien tapojen mukaisesti. Opiskelijoiden ja henkilökunnan yhteisenä tehtävänä on huolehtia oppimisympäristön työrauhan säilymisestä ja turvallisuudesta.

Opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi sekä yhteiskunnan jäseniksi tulee tukea. Koulutusta alle 18-vuotiaalle opiskelijalle suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Lapseen tai lapsiin kohdistuvia toimia tehtäessä tulee aina arvioida sen vaikutuksia lapseen. Mikäli lain säännöstä voidaan tulkita useammalla kuin yhdellä tavalla, tulisi valita se tulkinta, joka palvelee tehokkaimmin lapsen etua.

Tämän suunnitelman tavoitteena on turvata Hyriassa työrauha, sisäinen järjestys, opiskelun esteettön sujuminen sekä yhteisön turvallisuus ja viihtyisyys. Suunnitelmalla myös varmistetaan toimintaperiaatteiden yhdenmukaisuus ja oikeudenmukaisuus kurinpitokeinojen käyttämisessä sekä sitoutetaan eri osapuolet sovittuihin toimintatapoihin. Tämän suunnitelman toimenpiteet on kerätty taulukkoon [liitteeseen 1](#).

Järjestyssäännöissä ja eri ohjeissa annetaan Hyrian turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä.

Tämän suunnitelman perustana käytetyt lait, asetukset ja ohjeet on koottu [liitteeseen 2](#).

Suunnitelman käsittely

Tämä suunnitelma on ennen hyväksymistään käsitelty yhdessä opiskelijakunnan edustajien kanssa. Suunnitelma on esitelty Hyrian opiskelijahyvinvoinnin ohjausryhmässä, opiskeluterveydenhuollon yhteistyötapaamisessa sekä Hyrian turvallisuus- ja työsuojelutoimikunnassa. Kurinpitosuunnitelmaa on täydennetty oppivelvollisuuslain ja lain ammatillisesta koulutuksesta kuripitopykäliin tehtyjen muutosten mukaiseksi. Johtava rehtori on tehnyt päätöksen päivitetystä kurinpitosuunnitelmasta 14.6.2022. Päivitettyä suunnitelmaa noudatetaan 1.8.2022 alkaen.

Suunnitelmasta tiedottaminen ja henkilöstön perehdyttäminen

Kurinpitosuunnitelma sekä voimassa olevat järjestyssäännöt ovat julkisesti kaikkien nähtävillä Hyrian kotisivuilla. Vastuuvalmentaja käy uusien opiskelijoiden kanssa läpi oppilaitoksen järjestyssäännöt ja tiedottaa kurinpitomenettelystä opintojen alkaessa.

Henkilökunnan perehdyttäminen kurinpitosuunnitelmaan ja toimintavaltuuksiin kurinpitoon liittyvissä tilanteissa toteutetaan perehdyttämissuunnitelman mukaisesti. Uusille henkilöille perehdyttäminen suoritetaan heti työsuhteen alkaessa muun perehdyttämisen yhteydessä. Henkilöstön osamisen varmistamiseksi voidaan järjestää myös erillisiä koulutuksia ja tarvittaessa mahdollistetaan osallistuminen ulkopuoliseen koulutukseen.

Suunnitelman seuraaminen ja päivittäminen

Kurinpitoon liittyvien toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta seuraa Hyrian opiskelijahyvinvoinnin ohjausryhmä. Opiskelijahyvinvointipäällikkö kerää Wilmasta koosteen toteutuneista kurinpitotoimista ja esittelee ne ohjausryhmälle yhdessä muiden opiskelijatilastojen kanssa.

Tähän suunnitelmaan liittyvän lainsäädännön ja ohjeiden kehitystä seurataan aktiivisesti ja suunnitelmaa päivitetään säännöllisesti. Päivittämisestä vastaavat yhdessä Hyrian opiskelijahyvinvointipäällikkö ja Hyrian hallintopäällikkö. Tekniset, esimerkiksi organisaatiomuutoksiin liittyvät päivitykset toteutetaan automaattisesti. Toimintatapoihin, toimijoiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin tai suunnitelman sisältöön olennaisesti vaikuttavissa muutoksissa kuullaan opiskelijoiden, huoltajien ja henkilöstön edustajia.

Opiskelija-asioiden toimielimet

Hyrian opiskelija-asioiden toimielin päättää muun kuin oppivelvollisen opiskelijan yli kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta oppilaitoksesta tai asuntolasta sekä SORA-lainsäädännön mukaisesta opiskeluoikeuden peruuttamisesta, palauttamisesta tai pidättämisestä.

Hyrian opiskelija-asioiden toimielin nimetään enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hyrian johtava rehtori nimeää toimielimen jäsenet rehtorin esittelystä. Elimen kokoonpanoa voidaan tarvittaessa täydentää myös kesken toimikauden, esimerkiksi opiskelijajäsenen valmistuessa. Toimielimen äänivaltaiset jäsenet toimivat tehtävässään virkavastuulla.

Toimielimen kokoonpano

- koulutuksen järjestäjän edustaja, rehtori (puheenjohtaja)
- opettajien edustaja
- opiskeluhuollon edustaja
- työelämän edustaja
- opiskelijaedustaja
  - Opiskelijaedustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus ja hänen tulee olla 15 vuotta täyttänyt.
- toimielimen sihteerinä toimii assistentti
- asioiden valmistelijoina toimivat koulutuspäälliköt, esittelijänä toimii rehtori

SORA-lainsäädännön mukaisessa opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa nimetään tarvittaessa lisäksi tutkinnon suorittajan koulutus- tai oppisopimustyöpaikan edustaja, joka tuntee kyseisen opiskelijan tilanteen.

Hyvinkään kaupungin ammatillisen koulutuksen toimikunta päättää kaikkien Hyrian toimintayksiköiden oppivelvollisten opiskelijoiden enintään kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta oppilaitoksesta tai asuntolasta sekä SORA-lainsäädännön mukaisesta opiskeluoikeuden peruuttamisesta, palauttamisesta tai pidättämisestä, riippumatta opiskelijan asuin- tai kotikunnasta.

Hyria esittää Hyvinkään kaupungin opetuslautakunnalle toimikunnan jäseniksi ja varajäseniksi koulutuksen järjestäjän, opiskeluhuollon, opettajien, työelämän ja opiskelijoiden edustajan. Opetuslautakunta valitsee toimikunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, jotka ovat kunnan sivistystoimialan viranhaltijoita. Toimikunnan kokouksissa asian esittelee Hyrian rehtori. Pöytäkirjaa pitää kaupungin sivistystoimenjohtajan määräämä viranhaltija.

Opiskelijan velvollisuudet ja vastuut

Opiskelijan tulee osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) mukaisesti opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen, jollei hänen poissaolollaan ole perusteltua syytä.

Työvoimakoulutuksessa opiskelijan tulee osallistua säännöllisesti opetukseen ja edetä opinnoissaan koulutus- tai opintosuunnitelmassa tarkoitetulla tavalla.

Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Opiskelijan on käyttäytyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Opiskelijalla on velvollisuus korvata aiheuttamansa vahinko, jos se on aiheutettu tahallisesti tai lievästi suuremmalla tuottamuksella. Opiskelijan suostumuksella voidaan sopia myös muusta kuin rahallisesta korvauksesta. Kysymykseen voi tulla esimerkiksi tahallaan aiheutettujen töhryjen siivoaminen. Alaikäisen opiskelijan huoltajalle ilmoitetaan asiasta.

15 vuotta täyttänyt henkilö on rikosoikeudellisessa vastuussa teoistaan.

YLEISET OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

Jokaisella Hyrian työntekijällä on oikeus ja velvollisuus puuttua epäasialliseen tai ohjeiden vastaiseen käytökseen.

Jokaisella on rikoslain ja pakkokeinolain mukaiset oikeudet hätävarjeluun ja kiinniottoon.

Aloitettun tai välittömästi uhkaavan hyökkäyksen saa torjua kuka tahansa. Jokaisella on myös oikeus ottaa kiinni paikan päältä tai pakenemasta rikoksesta epäilty, jos rikoksesta saattaa seurata vankeutta tai rikos on lievä pahoinpitely, näpistys, lievä kavallus, lievä luvaton käyttö, lievä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, lievä vahingonteko tai lievä petos. Kiinniotettu on luovutettava viipymättä poliisille.

Hätävarjelussa ja kiinniotossa käytetyt keinot ja voimankäyttö täytyy aina suhteuttaa tilanteen vakavuuteen ja laatuun sekä hyökkääjän tai kiinniotettavan käytökseen. Voimakeinojen käytön lioittelu on rangaistava teko.

Uhkaavissa tilanteissa on syytä käyttää harkintaa ja pyrkiä välttämään voimankäyttöä. Tärkeintä on huolehtia omasta ja muiden turvallisuudesta ja pyrkiä rauhoittamaan tilannetta. Lisäohjeita on Väki- valta- ja uhkatilanteiden hallinta -ohjeessa, joka löytyy Häyrisestä.

KURINPITOTOIMET, JOISTA EI TEHDÄ KIRJALLISTA PÄÄTÖSTÄ

Kurinpitotoimet, joista ei tehdä erillistä kirjallista päätöstä kirjataan Wilmaan ja ilmoitetaan alaikäisen huoltajalle. Toimiin ei voi hakea muutosta valittamalla. Jos opiskelija tai alaikäisen opiskelijan huoltaja epäilee, että kurinpitotoimia toteutettaessa on toimittu epäasiallisesti, hän voi tehdä asiasta ilmoituksen Hyrian johtavalle rehtorille. Johtava rehtori tutkii asian ja ryhtyy tarvittaessa toimiin toimintatapojen muuttamiseksi. Oppilaitoksen tai sen edustajien toiminnasta on myös mahdollista tehdä hallintokantelu Aluehallintovirastoon.

Suullinen huomautus

Henkilökunnan jäsen tai työpaikan edustaja voi antaa suullisen huomautuksen epäasialliseen tai ohjeiden vastaiseen käytökseen syyllistyneelle henkilölle.

Toimintaohje:

Annettu huomautus perusteluineen kirjataan Wilmaan. Jos huomautuksella ei ole vaikutuksia tai jos rike on niin vakava, että sillä todennäköisesti on kurinpidollisia seurauksia, tulee asia viedä eteenpäin toimivaltaiselle Hyrian edustajalle.

Poistumismääräys opetustiloista

Poistumismääräyksen saa antaa Hyrian henkilökunnan jäsen ja työpaikalla tapahtuvassa koulutuksessa myös työpaikan edustaja.

Jos opiskelija häiritsee opetusta, käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti tai vaarantaa toisen henkeä tai terveyttä, hänet voidaan määrätä poistumaan kyseisen päivän jäljellä olevien oppituntiansa ajaksi luokkahuoneesta, muusta opetustilasta tai oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.

Toimintaohje:

Annettu poistumismääräys perusteluineen kirjataan Wilmaan ja ilmoitetaan alaikäisen opiskelijan huoltajalle.

Opetukseen osallistumisen epääminen:

Opetukseen osallistumisen saa evätä koulutuspäällikkö tai rehtori.

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan taikka oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi, taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Myös osallistuminen työpaikalla tapahtuvaan koulutukseen voidaan evätä näistä syistä.

Opetukseen osallistumisen epääminen on turvaamistoimenpide poikkeuksellisessa tilanteessa, se ei ole kurinpitorangaistus, eikä sitä voi käyttää tavanomaisena ojentamiskeinona.

Toimintaohje:

Opetukseen osallistumisen epääminen perusteluineen kirjataan Wilmaan ja ilmoitetaan alaikäisen opiskelijan huoltajalle.

Epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi opiskelijalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja opiskelijan palatessa opetukseen. Opiskelijalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan opiskelijan poistaminen

Opiskelijan saa poistaa opettaja, kouluttaja, koulutuspäällikkö tai rehtori.

Luokkahuoneesta, muusta opetustilasta tai oppilaitoksen tilaisuudesta saa poistaa opiskelijan, joka ei noudata hänelle annettua poistumismääräystä tai ei poistu oppilaitoksen alueelta saatuaan tiedon opetukseen osallistumisen epäämisestä.

Jos opiskelija pyrkii vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, on oikeus käyttää tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina, kun otetaan huomioon opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi.

Mahdollisuus puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen on tarkoitettu vain poikkeuksellisia tilanteita varten, joissa muut toimenpiteet eivät ole auttaneet. Opiskelijan poistami-

nessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Tärkeintä on huolehtia omasta ja muiden turvallisuudesta ja pyrkiä rauhoittamaan tilannetta. Jos opiskelija on vaarallinen itselleen tai muille, on syytä kutsua paikalle poliisi.

Toimintaohje:

Poistaminen perusteluineen kirjataan Wilmaan ja ilmoitetaan alaikäisen opiskelijan huoltajalle. Voimakeinojen käyttöön turvautuneiden tulee antaa tilanteesta kirjallinen selvitys johtavalle rehtorille.

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita tai tarkastaa opiskelijan tavarat

Kiellettyjä tavaroita tai aineita saa ottaa haltuun tai opiskelijan tavarat tarkistaa opettaja, kouluttaja, koulutuspäällikkö tai rehtori.

Oppilaitokseen ei saa tuoda, eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka

- hallussapito on muussa laissa kielletty **tai**
- jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta **tai**
- joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen **ja** jonka hallussa pidolle ei ole hyväksyttävää syytä.

Tällainen esine tai aine voidaan työpäivän aikana ottaa haltuun opiskelijalta. Opiskelijan mukana olevat tavarat, hänen hallussaan olevat oppilaitoksen säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa voidaan tarkastaa, jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on tällaisia esineitä tai aineita, eikä hän suostu luovuttamaan niitä tai pysty luotettavasti osoittamaan, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Jos esine tai aine vaarantaa opiskelijan omaa tai muiden turvallisuutta ja opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, on oikeus käyttää sellaisia välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina, kun huomioidaan opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä kokonaistilanne. Haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.

Oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös, kun opiskelija osallistuu koulutuksen järjestäjän hyväksymään henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen koulutukseen tai toimintaan oppilaitoksen ulkopuolella, esimerkiksi tutustumiskäynneille tai leireille.

Toimintaohje:

Haltuun ottaminen ja tarkastaminen perusteluineen kirjataan Wilmaan ja ilmoitetaan mahdollisimman pian alaikäisen opiskelijan huoltajalle. Voimakeinojen käyttöön turvautuneiden tulee antaa tilanteesta kirjallinen selvitys johtavalle rehtorille.

Haltuun otetut esineet tai aineet luovutetaan täysi-ikäiselle opiskelijalle itselleen tai alaikäisen opiskelijan huoltajalle. Esineet ja aineet luovutetaan poliisille, jos opiskelijalla tai tämän huoltajalla ei ole laillista oikeutta pitää niitä hallussaan.

Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Opiskelijalle itselleen luovutettavat esineet ja aineet luovutetaan työpäivän päätyttyä.

Tarkemmat toimintaohjeet haltuunotosta ja tarkastuksesta löytyvät liitteestä 3.

KURINPITOTOIMET, JOISTA TEHDÄÄN KIRJALLINEN PÄÄTÖS

Kurinpitotoimia, joista tehdään kirjallinen päätös ovat kirjallinen varoitus ja erottaminen määräajaksi. Näistä toimista annetaan aina perusteltu päätös valitusosoituksineen.

Kirjallinen varoitus

Kuka saa antaa kirjallisen varoituksen: rehtori.

Kirjallinen varoitus voidaan antaa opiskelijalle, joka häiritsee opetusta, käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti, menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo järjestystä, kieltäytyy huumausainetestistä koskevan todistuksen esittämisestä tai on selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Asuntolassa asuvalle opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti asuntolan tiloissa tai alueella taikka rikkoo asuntolan järjestyssääntöjä. Asuntolan alueeksi luetaan myös asuntolan pihapiiri.

Toimintaohje:

Kirjallisen varoituksen syynä oleva teko tai laiminlyönti on yksilöitävä ja opiskelijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Esityksen kirjallisesta varoituksesta tekee koulutuspäällikkö. Alaikäisen opiskelijan huoltajalle ilmoitetaan kirjallisesta varoituksesta.

Päätökseen saa hakea muutosta hallinto-oikeudesta 14 päivän kuluessa tiedoksisaannista. Ohjeet muutoksenhakuun liitetään mukaan päätökseen.

Oppilaitoksesta tai asuntolasta erottaminen määräajaksi

Kuka saa erottaa opiskelijan määräajaksi:

Kun kyseessä on muu kuin oppivelvollinen opiskelija:

- rehtori, korkeintaan kolmeksi kuukaudeksi
- Hyrian opiskelija-asioiden toimielin, yli kolmen kuukauden määräajaksi

Kun kyseessä on oppivelvollinen opiskelija:

- Hyvinkään kaupungin ammatillisen koulutuksen toimikunta, korkeintaan kolmeksi kuukaudeksi

Opiskelija voidaan erottaa määräajaksi oppilaitoksesta tai asuntolasta, jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa kirjallisen varoituksen perusteena ollutta epäasiallista käytöstä.

Enimmäisaika ei oppivelvollisen opiskelijan oppilaitoksesta erottamiselle on yksi vuosi. Asuntolasta opiskelijan voi erottaa jäljellä olevien opintojen ajaksi. Oppivelvollisen opiskelijan voi erottaa oppilaitoksesta enintään kolmen kuukauden ajaksi. Lisäksi oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa päivitetään opiskelijan HOKS, jossa kuvataan, kuinka oppivelvollisuutta suoritetaan määräaikaisen erottamisen aikana muualla kuin Hyrian oppimisympäristöissä tai työpaikalla.

Toimintaohje:

Ennen määräaikaista oppilaitoksesta tai asuntolasta erottamista syynä oleva teko tai laiminlyönti yksilöidään. Opiskelijalle ja alaikäisen opiskelijan huoltajalle järjestetään tilaisuus tulla kuulluksi.

Muun kuin oppivelvollisen opiskelijan korkeintaan kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta päättää rehtori. Muun kuin oppivelvollisen opiskelijan yli kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta päättää Hyrian opiskelija-asioiden toimielin.

Oppivelvollisen opiskelijan enintään kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta päättää kaikkien Hyrian toimintayksiköiden opiskelijoiden osalta Hyvinkään kaupungin ammatillisen koulutuksen toimikunta, riippumatta opiskelijan asuin- tai kotikunnasta.

Esityksen muun kuin oppivelvollisen opiskelijan korkeintaan kolmen kuukauden mittaisesta määräaikaisesta erottamisesta tekee koulutuspäällikkö.

Yli kolmen kuukauden mittaisen erottamisen ja oppivelvollisen opiskelijan enintään kolmen kuukauden mittaisen erottamisen valmistele sekä Hyrian toimielimen että kaupungin toimikunnan päätettäväksi koulutuspäällikkö, esittelijänä toimielimessä ja toimikunnassa toimii Hyrian rehtori.

Päätökseen saa hakea muutosta hallinto-oikeudesta 14 päivän kuluessa tiedoksisaannista. Ohjeet muutoksenhakuun liitetään mukaan päätökseen. Päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, ellei hallinto-oikeus toisin määrää.

Samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään, on päätettävä päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta.

Oppivelvollisen opiskelijan ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa päivitetään opiskelijan HOKS. Päivityksessä kuvataan, kuinka oppivelvollisuutta suoritetaan määräaikaisen erottamisen aikana muualla kuin Hyrian oppimisympäristöissä tai työpaikalla.

Oppivelvollisella on määräaikaisen erottamisen aikana oikeus saada sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa opintojen etenemisen HOKSiin tehdyn suunnitelman mukaisesti. Oppivelvollisella on oikeus oppilas- ja opiskeluhuoltolaisissa tarkoitettuihin palveluihin määräaikaisen erottamisen aikana.

SORA-SÄÄDÖSTEN MAHDOLLISTAMAT TOIMENPITEET

Kun koulutukseen tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakas-turvallisuutta tai liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia (ns. SORA-säädösten alaiset tutkinnot) on mahdollista peruuttaa tai pidättää opiskelijan opiskelu-oikeus. Valtioneuvoston asetuksen mukainen lista tutkinnoista, joihin näitä toimenpiteitä voidaan soveltaa, löytyy [liitteestä 5](#). Opiskelu-oikeuden pidättäminen ja peruuttaminen eivät ole kurinpitotoimia, vaan turvaamistoimia ja virheellisen opiskelijaksi ottamisen korjaamiseen liittyviä toimia. Lisätietoja SORA-säännösten toimeenpanosta löytyy OPH:n julkaisemasta oppaasta ”Koulutuksen järjestäjille keinoja puuttua opiskeluun soveltumattomuuteen” (www.oph.fi/julkaisut/).

Opiskelu-oikeuden peruuttaminen, palauttaminen tai pidättäminen

Opiskelu-oikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta sekä opiskelu-oikeuden pidättämisestä päättää muiden kuin oppivelvollisten osalta Hyrian opiskelija-asioiden toimielin ja oppivelvollisten opiskelijoiden osalta Hyvinkään kaupungin ammatillisen koulutuksen toimikunta, riippumatta opiskelijan asuin- tai kotikunnasta.

Oikeus suorittaa tutkinto sekä oikeus osallistua tutkintokoulutukseen voidaan peruuttaa, jos:

- 1) opiskelija on vaarantamalla toistuvasti tai vakavasti koulutuksessa toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden osoittautunut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan koulutukseen

liittyvissä käytännön tehtävissä oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä;

2) on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään täytä ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukaisia opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä; tai

3) opiskelija on tutkintoa suorittamaan hakeutuessaan salannut sellaisen tiedon opiskeluvoimien peruuttamista koskevasta päätöksestä, joka olisi voinut estää hänen ottamisensa opiskelijaksi.

Kun koulutukseen liittyvät käytännön tehtävät oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä, koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa opiskeluvoimien, jos se on tarpeen alaikäisten suojelemiseksi ja jos opiskelija on tuomittu rangaistukseen tietyistä rikoslaissa lapseen tai vapautteen kohdistuvista rikoksista tai tietyistä seksuaali-, väkivalta- ja huumausainerikoksista.

Jos opiskelija kieltäytyy välttämättömistä terveydentilan toteamiseksi suoritettavista tarkastuksista ja tutkimuksista tai rikostaustaoitteen nähtäväksi antamisesta, häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän suostuu tarvittaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin tai suostuu toimittamaan rikosrekisterioitteen nähtäväksi.

Henkilö, jolta on peruutettu opiskeluvoimien terveydentilansa tai toimintakykynsä perusteella, voi hakea koulutuksen järjestäjältä opiskeluvoimien palauttamista. Opiskeluvoimien tulee palauttaa, jos hakija osoittaa, ettei peruuttamisen aiheuttaneita syitä enää ole. Hakijan tulee toimittaa koulutuksen järjestäjälle terveydentilaansa koskevat lausunnot.

Toimintaohje:

Ennen opiskeluvoimien peruuttamista on selvitettävä yhdessä opiskelijan kanssa tämän mahdollisuus hakeutua suorittamaan muuta tutkintoa tai koulutusta.

Ennen päätöksen tekemistä on hankittava tarpeellinen asiantuntija- ja muu selvitys sekä varattava opiskelijalle ja alaikäisen opiskelijan huoltajalle tilaisuus tulla kuulluksi. Muun kuin oppivelvollisen opiskelijan opiskeluvoimien pidättämisestä, peruuttamisesta tai palauttamisesta päättää Hyrian opiskelija-asioiden toimielin. Kaikkien Hyrian toimipisteiden oppivelvollisten osalta päätökset tekee Hyvinkään kaupungin ammatillisen koulutuksen toimikunta, riippumatta opiskelijan koti- tai asuin-kunnasta. Asiat toimielimen tai toimikunnan päätettäväksi valmistelee koulutuspäällikkö, esittelijänä toimielimessä tai toimikunnassa toimii Hyrian rehtori.

Muutosta päätökseen voi hakea 14 päivän kuluessa tiedoksisaannista. Ohjeet muutoksenhakuun liitetään mukaan päätökseen. Opiskeluvoimien pidättämisestä koskevasta päätöksestä valitetaan hallinto-oikeuteen, opiskeluvoimien peruuttamista ja palauttamista koskevasta päätöksestä valitetaan opiskelijoiden oikeusturvalautakuntaan.

Opiskeluvoimien pidättämisestä tai opiskeluvoimien peruuttamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, jollei hallinto-oikeus tai opiskelijoiden oikeusturvalautakunta toisin määrää.

Samalla kun opiskeluvoimien peruuttamisesta tai opiskeluvoimien pidättämisestä päätetään, on päätettävä päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta.

Oppivelvollisen opiskelijan ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa päivitetään opiskelijan HOKS, jossa kuvataan kuinka oppivelvollisuutta suoritetaan opiskeluoikeuden pidättämisen aikana muualla kuin Hyrian oppimisympäristöissä tai työpaikalla.

Oppivelvollisella on opiskeluoikeuden pidättämisen aikana oikeus saada sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa opintojen etenemisen HOKSiin tehdyn suunnitelman mukaisesti. Oppivelvollisella on oikeus oppilas- ja opiskeluhuoltolaissa tarkoitettuihin palveluihin opiskeluoikeuden pidättämisen aikana.

ERONNEEKSI KATSOMINEN JA KOULUTUKSEN KESKEYTTÄMINEN

Eronneeksi katsominen ei ole kurinpitotoimi, vaan opintojen etenemättömyyteen liittyvä toimi. Eronneeksi katsomisesta tehdään aina kirjallinen päätös. Eronneeksi katsomisen prosessi ei koske työvoimakoulutusta. Koulutuksen keskeyttäminen puolestaan liittyy vain työvoimakoulutukseen ja siitä tekee päätöksen työ- ja elinkeinotoimisto.

Opiskelijan katsominen eronneeksi

Kuka saa katsoa opiskelijan eronneeksi: rehtori.

Opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeisestä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai hän ei ole suorittanut valmentavaa koulutusta säädetyssä ajassa.

Oppivelvollinen opiskelija katsotaan eronneeksi viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun hän on viimeisen kerran osallistunut henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen. Ennen oppivelvollisen eronneeksi katsomista koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa oppivelvolliselle sekä hänen huoltajalleen ja muulle lailliselle edustajalleen, että oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi.

Opiskelija katsotaan eronneeksi myös silloin, kun hän itse ilmoittaa kirjallisesti eroamisestaan. Opiskelija katsotaan eronneeksi siitä päivästä lukien, kun ilmoitus saapuu Hyriaan. Oppivelvollinen opiskelija voidaan katsoa eronneeksi oman ilmoituksen perusteella vain silloin, jos hän on aloittanut uudet oppivelvollisuuden suorittamiseen kelpaavat opinnot.

Ennen eronneeksi katsomisen prosessin käynnistämistä edetään Varhaisen tuen ohjeen mukaan. etenemismalli ja kirjaamisohjeet löytyvät Meidän Hyriasta: *Koulutus- ja valmennuspalvelut -> Opiskeluhuolto- ja ohjauspalvelut -> Varhainen tuki.*

Toimintaohje:

Vastuuvallmentaja huolehtii siitä, että eronneeksi katsomisen prosessi aloitetaan. Tarkempi kuvaus prosessista löytyy liitteestä 6. Opiskelijalle ja alaikäisen opiskelijan huoltajalle varataan mahdollisuus tulla kuulluksi. Kuulemisen perusteella päätetään jatkotoimista. Jos päädytään esittämään eronneeksi katsomista, koulutuspäällikkö valmistelee asian rehtorille päätettäväksi.

Päätökseen voi hakea oikaisua aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaanista. Ohjeet muutoksenhakuun liitetään mukaan päätökseen.

Koulutuksen keskeyttäminen työvoimakoulutuksessa

Jos opiskelija ei etene opinnoissaan tai hän on ollut luvatta poissa yhdenjaksoisesti viisi koulutuspäivää, opiskelijavalinnasta päättänyt työ- ja elinkeinotoimisto tekee päätöksen koulutuksen keskeyttämisestä.

Hyria on velvollinen ilmoittamaan koulutuksen keskeyttämisperusteiden täytymisestä opiskelijavalinnasta päättäneelle työ- ja elinkeinotoimistolle. Ilmoituksen tekee opiskelijan vastuukouluttaja tai ryhmänohjaaja. Ennen päätöksen tekemistä työ- ja elinkeinotoimiston on varattava opiskelijalle tilaisuus tulla kuulluksi. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava opiskelijalle.

SALASSAPITO JA TIETOSUOJA

Kurinpitokeinojen käyttöön liittyy usein arkaluontoisten tai salassa pidettävien tietojen käsittelyä. Tällaisia tietoja saavat käsitellä vain ne, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksiä tässä ohjeessa kuvatuista asioista tai antavat niistä lausuntoja. Salassapidosta voi poiketa, jos tiedon antamisesta tai saamisesta on laissa erikseen säädetty.

Ilmoitusvelvollisuudet:

Tiedot lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä on salassapitosäännösten estämättä viipymättä velvollisuus ilmoittaa kunnan sosiaalihuollolle (lastensuojeluilmoitus).

Samoin on velvollisuus tehdä ilmoitus poliisille, kun on syytä epäillä, että lapseen on kohdistettu:

- 1) rikoslaissa seksuaalirikoksena rangaistavaksi säädetty teko
- 2) sellainen rikoslaissa henkeen ja terveyteen kohdistuvana rikoksena rangaistavaksi säädetty teko, josta säädetty enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta (esimerkiksi pahoinpitely tai törkeä pahoinpitely).

Lapsella tarkoitetaan näissä tapauksissa alle 18-vuotiasta henkilöä.

Opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppilaitoksessa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Oikeus poiketa salassapitosäännöksistä:

Tiedon haltijalla on oikeus antaa opiskelijan terveydentilaa ja toimintakykyä koskevia ja tehtävien hoidon kannalta välttämättömiä tietoja:

- 1) oppilaitoksen rehtorille tai johtajalle ja oppilaitoksen turvallisuudesta vastaavalle muulle henkilölle opiskelun turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) opinto-ohjauksesta vastaaville henkilöille muihin opintoihin ja tukipalveluihin ohjaamista varten;
- 3) opiskeluterveydenhuollosta vastaaville henkilöille opiskelijan terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi ja tarvittaviin tukitoimiin ohjaamista varten;
- 4) työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta vastaaville henkilöille opiskelijan sekä työpaikan henkilöstön ja asiakkaiden turvallisuuden varmistamiseksi; sekä

5) poliisille ja koulutuksen järjestäjän edustajalle, joka on ensisijaisessa vastuussa turvallisuusuhan selvittämisestä, välittömän turvallisuusuhan arvioimiseksi tai jos opiskelijan todetaan terveydentilan arvioinnissa olevan vaaraksi muiden turvallisuudelle.

Ammatillisen koulutuksen tai oppilas- ja opiskelijahuollon lainsäädännössä tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Koulutuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä annettava kunnan monijäseniselle toimielimelle välttämättömät tiedot sen tehtäviin kuuluvan asian ratkaisemiseksi. Hyrian kohdalla tällä tarkoitetaan Hyvinkään kaupungin ammatillisen koulutuksen toimikuntaa.

Rehtorilla ja oppivelvollisen opetukseen osallistuvalla opettajalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada oppivelvollisen koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot opiskelijahuoltotyöhön osallistuvilta.

Oppivelvollisen ohjaus- ja valvontavastuussa olevalla koulutuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada laissa säädettyjen tehtäviensä toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppivelvollisen hakeutumisesta, opiskelupaikan saamisesta ja opiskelupaikan vastaanottamisesta sekä opintojen aloittamisesta ja keskeyttämisestä sekä oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä toiselta koulutuksen järjestäjältä tai kunnalta.

Koulutuksen järjestäjällä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksuttomaan koulutukseen liittyvien tehtäviensä toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskelijan oppivelvollisuudesta ja aiemmista opinnoista sekä niiden keskeyttämisestä toiselta koulutuksen järjestäjältä tai ohjaus- ja valvontavastuussa olevalta kunnalta.

Oppivelvollisen siirtyessä toisen koulutuksen järjestäjän koulutukseen aikaisemman koulutuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava oppivelvollisen koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot uudelle koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot on annettava myös uuden koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.

Tietojen luovuttamisen edellytyksenä etsivää nuorisotyötä varten on yleensä nuoren suostumus. Muun kuin oppivelvollisen nuoren, joka keskeyttää opinnot ammatillisessa koulutuksessa tai tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa, yksilöinti- ja yhteystiedot on kuitenkin tämän estämättä luovutettava nuoren kotikunnalle etsivää nuorisotyötä varten. Koulutuksen järjestäjä voi myös luovuttaa tiedot oppivelvollisesta nuoresta, joka keskeyttää opinnot ammatillisessa koulutuksessa tai tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa. Nuorella tarkoitetaan tässä alle 29-vuotiasta henkilöä.

HYVÄ HALLINTOTAPA

Hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen

Kurinpitotoimia toteutettaessa käytetään julkista valtaa. Vaikka Hyria on yksityinen oppilaitos, sen henkilöstöön ja opiskelija-asioiden toimielimen edustajiin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta, kun suoritetaan ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöön kuuluvia tehtäviä.

Kurinpitokeinoja käytettäessä on noudatettava hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita, joita ovat yhdenvertaisuus (tasapuolinen kohtelu), tarkoitussidonnaisuus sekä objektiviteetti-, suhteellisuus- ja luottamuksensuojaperiaatteet. Kurinpitotoimia voidaan käyttää vain lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin.

Kurinpitokeinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Kurinpitokeinojen käytön on perustuttava tasapuoliseen kohteluun ja johdonmukaisuuteen. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Vakiintuneesta aiemmasta käytännöstä poikkeamiseen on oltava perusteltu syy.

Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Kurinpitokeinoja ei saa käyttää esimerkiksi kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa. Päätöksenteon ja toiminnan on oltava puolueetonta ja objektiivista. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa opiskelijan tekoon ja asetettuihin tavoitteisiin. Opiskelijan tulee voida luottaa kurinpitokeinojen käytön oikeellisuuteen ja virheettömyyteen sekä tehtyjen hallintopäätösten pysyvyyteen.

Esteellisyys

Esteellinen henkilö ei saa osallistua kurinpitoasian käsittelyyn. Esteellisyyssäännös koskee Hyrian työntekijöitä, opiskelija-asioiden toimielimen jäseniä ja työpaikkojen edustajia. Hallintolain mukaiset esteellisyysperusteet löytyvät [liitteestä 4](#).

Kurinpitotoimien käyttäjä ratkaisee itse kysymyksen esteellisyydestään. Ratkaisu on tehtävä viipymättä. Monijäsenen toimielimen jäsenen ja esittelijän esteellisyydestä päättää kuitenkin toimielin. Monijäseninen toimielin päättää myös muun läsnäolon oikeutetun esteellisyydestä. Jäsen tai esittelijä saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain, jos toimielin ei olisi ilman häntä päätösvaltainen eikä hänen tilalleen ole ilman huomattavaa viivytystä saatavissa esteetöntä henkilöä.

Esteellinen henkilö ei saa

- esitellä tai valmistella käsiteltävää asiaa
- pyytää asian käsittelyyn liittyviä lausuntoja
- kuulla asianosaisia
- hankkia asian ratkaisuun mahdollisesti vaikuttavaa selvitystä
- osallistua päätöksentekoon toimielimen jäsenenä
- toimia toimielimen pöytäkirjanpitäjänä tai sihteerinä
- osallistua päätöksen täytäntöönpanoon

Käsittelykielto ei koske puhtaasti teknisiä toimia kuten diariointia, puhtaaksikirjoitusta tai kopiointia.

LIITE 1: KOOSTE KURINPITOSUUNNITELMASSA KUVATUISTA TOIMENPITEISTÄ

Toimenpide	Valtuudet	Tarkentavia tietoja	Menettely	Muutoksenhaku
Kurinpitotoimet, joista ei tehdä kirjallista päätöstä				
Suullinen huomautus	Hyrian henkilökunnan jäsen tai työpaikan edustaja	Syynä epäasiallinen tai ohjeiden vastainen käytös.	Huomautus kirjataan Wilmaan. Jos rike on vakava, tulee asia viedä toimivaltaiselle Hyrian edustajalle.	Toimiin ei voi hakea muutosta valittamalla. Jos opiskelija tai alaikäisen opiskelijan huoltaja epäilee, että kurinpitotoimia toteutettaessa on toimitettu epäasiallisesti, hän voi tehdä asiasta ilmoituksen johdettavalle rehtorille. Oppilaitoksen tai sen edustajan toiminnasta on mahdollista tehdä hallintokantelu Aluehallintovirastoon.
Poistumismääräys opetustiloista häiritsevälle tai turvallisuutta vaarantavalle opiskelijalle	Hyrian henkilökunnan jäsen tai työpaikan edustaja	Opiskelija voidaan määrätä poistumaan enintään päivän jäljellä olevien oppituntien ajaksi.	Kirjataan Wilmaan, ilmoitetaan alaikäisen huoltajalle	
Häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan opiskelijan poistaminen	Opettaja, koulutaja, koulutuspäällikkö, rehtori	Jos opiskelija ei noudata poistumismääräystä tai ei poistu oppilaitoksen alueelta saatuaan tiedon opetukseen osallistumisen epäämisestä.	Kirjataan Wilmaan, ilmoitetaan alaikäisen huoltajalle. Voimankäytöstä kirjallinen selvitys.	
Opetukseen osallistumisen epääminen	Koulutuspäällikkö, rehtori	Enintään kolmen työpäivän ajaksi.	Kirjataan Wilmaan, ilmoitetaan alaikäisen huoltajalle. Oppivelvolliselle tehdään suunnitelma opintoihin palaamiseksi ja tarjotaan opiskeluhuollon palveluita.	
Oikeus ottaa haltuun kiellettyjä esineitä tai aineita tai tarkastaa opiskelijan tavarat Katso myös liite 3	Opettaja, koulutaja, koulutuspäällikkö, rehtori	Esine tai aine, jonka hallussapito on laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa turvallisuutta tai joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussa pidolle ei ole hyväksyttävää syytä.	Kirjataan Wilmaan, ilmoitetaan alaikäisen huoltajalle. Voimankäytöstä kirjallinen selvitys. Laissa kielletyt esineet ja aineet luovutetaan poliisille.	
Kurinpitotoimet, joista tehdään kirjallinen päätös				
Kirjallinen varoitus	Rehtori	Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta, käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti, menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo järjestystä, kieltäytyy huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä tai on käyttänyt huumausaineita.	Syy yksilöidään ja opiskelijalle varataan tilaisuus tulla kuulluksi. Ilmoitetaan alaikäisen huoltajalle.	Päätökseen saa hakea muutosta hallinto-oikeudesta.
Oppilaitoksesta tai asuntolasta erottaminen määräajaksi	Hyrian tai Hyvinkään kaupungin toimielin. Muun kuin oppivelvollisen enintään 3 kk erottamisesta ja/tai asuntolasta erottamisesta päättää rehtori	Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa kirjallisen varoituksen perusteena ollutta käytöstä. Oppivelvollisen voi erottaa määräajaksi korkeintaan 3 kuukauden ajaksi, muut opiskelijat korkeintaan vuodeksi.	Syy yksilöidään. Opiskelijalle ja alaikäisen huoltajalle järjestetään tilaisuus tulla kuulluksi. Oppivelvolliselle opiskelijalle tehdään suunnitelma opintojen edistämiseksi erottamisen aikana	
SORA-lainsäädännön mahdollistamat toimenpiteet				
Opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen Vain ns. SORA-tutkinnoissa. (liite 5)	Hyrian toimielin tai Hyvinkään kaupungin toimikunta	Opiskeluoikeus voidaan peruuttaa, jos lainsäädännön ehdot täyttyvät. Ennen peruuttamista on selvítettävä mahdollisuus hakeutua suorittamaan muuta tutkintoa tai koulutusta.	Hankitaan tarpeellinen selvitys. Opiskelijalle ja alaikäisen huoltajalle järjestetään tilaisuus tulla kuulluksi.	Päätökseen saa hakea muutosta opiskelijoiden oikeusturvavaltakunnasta.
Opiskeluoikeuden pidättäminen. Vain ns. SORA-tutkinnoissa. (liite 5)	Hyrian toimielin tai Hyvinkään kaupungin toimikunta	Opiskelija kieltäytyy terveydentilan toteuttamiseksi suorittavista tutkimuksista tai rikostaustatodistuksen nähtäväksi antamisesta.		Päätökseen saa hakea muutosta hallinto-oikeudesta.
Opiskelijan eronneeksi katsominen ja koulutuksen keskeyttäminen				
Opiskelijan eronneeksi katsominen (ei koske työvoimakoulutusta)	Rehtori	Vastuuvallmentaja aloittaa prosessin erillisen ohjeen mukaisesti. (Tarkat ohjeet Meidän Hyriassa)	Opiskelijalle ja alaikäisen huoltajalle järjestetään tilaisuus tulla kuulluksi.	Päätökseen saa hakea muutosta Aluehallintovirastosta.
Koulutuksen keskeyttäminen (vain työvoimakoulutuksessa)	Työ- ja elinkeinotoimisto	Ilmoitetaan TE-toimistolle, jos opiskelija ei etene opinnoissa hänelle tehdyn suunnitelman mukaisesti tai on ollut yhtäjaksoisesti luvatta poissa 5 opiskelupäivää.	TE-toimisto järjestää opiskelijan kuulemisen ja tekee asiassa päätöksen.	Oikaisuvaatimuksesta tehtyyn päätökseen voi hakea muutosta hallinto-oikeudesta.

LIITE 2: SOVELLETTAVAA LAINSÄÄDÄNTÖÄ JA OHJEITA

Tähän liitteeseen on kerätty lakeja ja ohjeita, jotka vaikuttavat kurinpitosuunnitelmaan. Ajantasaiset lait ja asetukset löytyvät osoitteesta www.finlex.fi. Hyrian omat ohjeet löytyvät Meidän Hyriasta ja Hyrian kotisivuilta.

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017

- 9 luku, 80-93 §: Turvallinen opiskeluympäristö - keskeiset kurissapitoon ja muihin toimenpiteisiin liittyvät määräykset
- 10 luku, 94 §: Opiskelijan velvollisuudet
- 11 luku 107-110§: Tietojen käsittely ja luovuttaminen – keskeiset määräykset tietojen käsittelystä ja poikkeukset salassapitosäännöksiin
- 12 luku, 111-117 §: Muutoksenhaku – oikaisuihin ja muutoksenhakuun liittyvät säännökset

Oppivelvollisuuslaki 1214/2020

- 2 luku, 8 §: Oppivelvollisuuden suorittaminen opiskeluoikeuden määräaikaisen menettämisen aikana
- 3 luku, 13 §: Oppivelvollisen eronneeksi katsominen
- 5 luku, 23 §: Tietojensaanti

Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 916/2012

- 5 luku, 4-5 §: Työvoimakoulutuksen opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet ja koulutuksen keskeyttäminen

Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017

- 6 luku, 20 §: Tutkinnot, joihin sovelletaan ns. SORA-lainsäädäntöä

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013

- 3 luku, 22-23 §: Salassapito ja oikeus poiketa salassapitovelvollisuuksista

Vahingonkorvauslaki 412/1974

- 2 luku, 1-2 §: Korvauksen sovittelu ja alle 18-vuotiaan vastuu
- 3 luku, 1 §: Oppilaitoksen ja työpaikan korvausvastuu
- 4 luku, 1 §: Opiskelijan vahingonkorvausvastuu

Hallintolaki 434/2003

- Hallintolaissa säädetään hyvän hallinnon perusteista ja menettelytavoista
- 5 luku, 27-30 §: Esteellisyys
- 8 a luku, 53a §: Hallintokantelu

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999

- 6-7 luku: Salassapito ja siitä poikkeaminen

Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014

- 3 luku, 8 §: Syrjinnän kieltö

Rikoslaki 39/1889

- 3 luku, 4 §: Vastuukäytäntö ja syyntakeisuus
- 4 luku, 4 §: Häpävarjelu
- 20 luku: Seksuaalirikoksista
- 21 luku: Henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista
- 40 luku: Virkarikoksista

Pakkokeinolaki 806/2011

- 2 luku, 2 §: Yleinen kiinniotto-oikeus

Lastensuojelulaki 417/2007

- 5 luku, 25 §: Ilmoitusvelvollisuus

Laki opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta 956/2011

- Opiskelijoiden oikeusturvalautakunta toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena sora-lainsäädännön mukaisissa opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskeissa asioissa

Koulutuksen järjestäjille keinoja puuttua opiskeluun soveltumattomuuteen

- OPH:n opas SORA-säädösten ja -määräysten toimeenpanoon. Ohje löytyy osoitteesta www.oph.fi/julkaisut/

Hyrian järjestyssäännöt ja asuntolan järjestyssäännöt

Väkivalta- ja uhkatilanteiden hallinta, Hyrian sisäinen ohje

Opetushallituksen määräys OPH-286-2018

- Ohjeessa määritellään kurinpitosuunnitelman sisältö. Ohje löytyy osoitteesta www.oph.fi

LIITE 3:

TOIMINTA ESINEIDEN JA AINEIDEN HALTUUNOTOSSA JA OPISKELIJAN TAVAROIDEN TARKASTAMISESSA (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 80§, 89-92§)

Tässä ohjeessa kuvatuilla toimilla ei saa puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja opiskelijan tarkastamisessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta.

Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty **tai** jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta **tai** joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussa pidolle ei ole hyväksyttävää syytä.

Toiminta haltuun ottamisessa:

Oikeus ottaa haltuun kiellettyjä esineitä tai aineita työpäivän aikana on opettajalla, kouluttajalla, koulutuspäälliköllä, palvelupäälliköllä ja rehtorilla yhdessä tai erikseen

Esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja on oikeus käyttää, jos Esine tai aine vaarantaa opiskelijan oman tai muiden turvallisuuden **ja** opiskelija koittaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen

Voimakeinojen mitoituksessa on otettava huomioon opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi. Haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Nämä oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin opiskelija osallistuu koulutuksen järjestäjän hyväksymään henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen koulutukseen tai toimintaan.

Esineiden ja aineiden haltuun ottaminen kirjataan opiskelijahallintojärjestelmään ja ilmoitetaan mahdollisimman pian alaikäisen opiskelijan huoltajille.

Voimakeinojen käyttöön turvautuneen tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta johtavalle rehtorille.

Haltuun otetut esineet tai aineet luovutetaan opiskelijan huoltajalle tai täysi-ikäiselle opiskelijalle itselleen.

Esineet ja aineet tulee luovuttaa poliisille tai muulle viranomaiselle, jos opiskelijalla tai hänen huoltajallaan ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Haltuun otetut esineet tai aineet tulee säilyttää huolellisesti ja niiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi. Opiskelijalle itselleen luovutettavat esineet ja aineet luovutetaan työpäivän päätyttyä.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuun ottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen kirjataan Wilmaan.

Toiminta opiskelijan tavaroiden tarkastamisessa

Hyväksyttävä syy tarkastukseen syntyy, jos

on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on esineitä tai aineita, joilla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta **ja**

opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta eikä luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Oikeus tarkastukseen on työpäivän aikana opettajalla, kouluttajalla, koulutuspäälliköllä, palvelupäälliköllä ja rehtorilla yhdessä tai erikseen.

Tarkastus voi kohdistua opiskelijan mukana oleviin tavaroihin, opiskelijan hallinnassa oleviin oppilaitoksen säilytystiloihin ja päällisin puolin hänen vaatteisiinsa.

Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy.

Tarkastajan tulee olla opiskelijan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilöstöön kuuluva, jos tämä on saapuvilla.

Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Nämä oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös, kun opiskelija osallistuu koulutuksen järjestäjän hyväksymään henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen koulutukseen tai toimintaan.

Opiskelijan tarkastaminen kirjataan Wilmaan. Tarkastamisesta on ilmoitettava alaikäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian.

LIITE 4: ESTEELLISYYSPERUSTEET (Hallintolaki 434/2003, 28§)

Esteellisyysperusteet

Virkamies on esteellinen:

- 1) jos hän tai hänen läheisensä on asianosainen;
- 2) jos hän tai hänen läheisensä avustaa taikka edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 3) jos asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulle läheiselleen;
- 4) jos hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 5) jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 6) jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä kuuluu viraston tai laitoksen johtokuntaan tai siihen rinnastettavaan toimielimeen ja kysymys on asiasta, joka liittyy tämän viraston tai laitoksen ohjaukseen tai valvontaan; tai
- 7) jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Läheisellä tarkoitetaan 1 momentissa:

- 1) virkamiehen puolisoa ja virkamiehen lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa, isovanhempaa ja virkamiehelle muuten erityisen läheistä henkilöä samoin kuin tällaisen henkilön puolisoa;
- 2) virkamiehen vanhempien sisarusta sekä hänen puolisoaan, virkamiehen sisarusten lapsia ja virkamiehen entistä puolisoa; sekä
- 3) virkamiehen puolison lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa ja isovanhempaa samoin kuin tällaisen henkilön puolisoa sekä virkamiehen puolison sisarusten lapsia.

Läheisenä pidetään myös vastaavaa puoliskulaista. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä.

LIITE 5: TUTKINNOT, JOIHIN SOVELLETAAN NS. SORA-LAINSÄÄDÄNTÖÄ (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017, 20§)

Opiskeluvoikeuden peruuttaminen

Opiskeluvoikeuden peruuttamista koskevaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:ää sovelletaan seuraaviin ammatillisiin tutkintoihin:

Perustutkinnot

hammastekniikan perustutkinto, kasvatusta ja ohjausalan perustutkinto, lapsi- ja perhetyön perustutkinto, lennonjohdon perustutkinto, lentokoneasennuksen perustutkinto, liikunnanohjauksen perustutkinto, logistiikan perustutkinnon kuljetuspalvelujen osaamisala ja lentoasemapaalvelujen osaamisala, lääkealan perustutkinto, merenkulkualan perustutkinto, metsäalan perustutkinnon metsäkoneenkuljetuksen osaamisala, nuoriso- ja vapaa-ajan ohjauksen perustutkinto, rakennusalan perustutkinnon maarakennuskoneenkuljetuksen osaamisala, sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, turvallisuusalan perustutkinto, viittomakielisen ohjauksen perustutkinto, välinehuoltoalan perustutkinto;

Ammattitutkinnot

ajoneuvonosturinkuljettajan ammattitutkinto, hierojan ammattitutkinto, hieronnan ammattitutkinto, jalkojenhoidon ammattitutkinto, kasvatusta ja ohjausalan ammattitutkinto, kehitysvammaalan ammattitutkinto, kipsausalan ammattitutkinto, koulunkäynnin ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjauksen ammattitutkinto, kuljetusalan ammattitutkinto, lasten ja nuorten erityisohjaajan ammattitutkinto, lentokonetekniikan ammattitutkinto, liikunnan ammattitutkinto, liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto, linja-autonkuljettajan ammattitutkinto, maarakennusalan ammattitutkinto, merenkulkualan ammattitutkinto, metsäkoneenkuljettajan ammattitutkinto, mielenterveys- ja päihdetyön ammattitutkinto, obduktiopreparaattorin ammattitutkinto, perhepäivähoitajan ammattitutkinto, puutavaran autokuljetuksen ammattitutkinto, päihdetyön ammattitutkinto, terveysalan ammattitutkinto, turvallisuusalan ammattitutkinto, valmentajan ammattitutkinto, vartijan ammattitutkinto, yhdistelmäajoneuvonkuljettajan ammattitutkinto, ympäristöhuollon ammattitutkinnon jätteiden ja vaarallisten aineiden kuljettamisen osaamisala;

Erikoisammattitutkinnot

hierojan erikoisammattitutkinto, hieronnan erikoisammattitutkinto, immobilisaatiohoidon erikoisammattitutkinto, kasvatusta ja ohjausalan erikoisammattitutkinto, kehitysvammaalan erikoisammattitutkinto, kipsimestarin erikoisammattitutkinto, koulunkäynnin ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjauksen erikoisammattitutkinto, kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen erikoisammattitutkinto, lentokonetekniikan erikoisammattitutkinto, liikenneopettajan erikoisammattitutkinto, näkövammaistaitojen ohjaajan erikoisammattitutkinto, mielenterveys- ja päihdetyön erikoisammattitutkinto, puhevammaisten tulkin erikoisammattitutkinto, puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto, psykiatrisen hoidon erikoisammattitutkinto, turvallisuusvalvojan erikoisammattitutkinto, työvalmennuksen erikoisammattitutkinto, valmennuksen erikoisammattitutkinto, valmentajan erikoisammattitutkinto sekä vanhustyön erikoisammattitutkinto.

LIITE 6: ERONNEEKSI KATSOMISEN PROSESSIT

Varhaisen tuen toimet

Varhaisen tuen toimet ovat aina ensisijaisia. Opiskelijoiden tilannetta seurataan aktiivisesti ja ongelmiin puututaan ajoissa. Eronneeksi katsomisen prosessi on aina viimeinen vaihtoehto. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen on ajoissa ilmoitettava että opiskelija voidaan katsoa eronneeksi, mikäli hän ei osallistu opetukseen

Opiskelijaan ei saada yhteyttä / OJE-sopimusta ei noudateta / oppivelvollinen opiskelija ei ole **kuukauteen** osallistunut opetukseen

Jos opiskelija on aikeissa keskeyttää opintonsa, on selvítettävä mahdollisuudet suorittaa opintoja muussa oppimisympäristössä tai hakeutua muuhun koulutukseen. Lisäksi on selvítettävä opiskelijan saamien tukitoimien riittävyys ja tarvittaessa ohjattava hänet hakeutumaan muiden palveluiden piiriin.

Jos opiskelijan tilannetta ei pystytä selvittämään, tai jos tehtyä OJE-sopimusta rikotaan merkittävästi, aloitetaan kuulemisprosessi. Oppivelvollisesta opiskelijasta on aina selvítettävä, onko hän aloittanut uudet opinnot muualla.

Kuulemisen valmistelu

Vastuuvallmentaja valmistelee kuulemisen ja esittää sitä koulutuspäällikölle. Vastuuvallmentaja varmistaa, että Wilman merkinnät ovat ajan tasalla ennen prosessin aloittamista. (Ainakin suoritusmerkinnät, läsnäolomerkinnät, HOKS ja varhaisen tuen toimenpiteet, erityisesti mahdollisen OJE-sopimuksen toteutuminen)

Kuulemiskirje

Kun koulutuspäällikön kanssa on sovittu kuulemisprosessin aloittamisesta, vastuuvallmentaja pyytää opintosihiteeriä lähettämään kuulemiskirjeen opiskelijalle. Kuulemisprosessi on lähtökohtaisesti kirjallinen, mutta opiskelija voi halutessaan pyytää suullista kuulemista.

